

Papegaaienziekte in verwilderde duiven in Nederland

Verwilderde duiven (*Columba livia domestica*) leven en broeden in de centra van veel Europese steden. Direct contact met hun uitwerpselen kan leiden tot gezondheidsrisico's omdat de duiven ziektekiemen kunnen overdragen zoals *Salmonella*, *Campylobacter* en *Microsporidia*. Het inademen van opgedroogde mest kan ook een risicofactor zijn voor papegaaienziekte (ornithose), een soort longontsteking. In 2017 zijn mestmonsters van verwilderde duiven in Haarlem en Utrecht verzameld en onderzocht op de bacterie die papegaaienziekte kan veroorzaken.

Monstername

Gedurende twee achtereenvolgende dagen werden in beide steden de hoofdstraten in het centrum doorzocht op grote groepen verwilderde duiven. In beide steden werden zeven zulke 'hotspots' geïdentificeerd, waar minstens vijf duiven bijeen zaten. De grootste groep betrof meer dan veertig duiven. Deze locaties waren vaak naast horecaondernemingen of in parken waar mensen de duiven vaak voederen. In één geval ging het om een spoorviaduct waar duiven nestelden. Tijdens de volgende tien dagen werden monsters verzameld op deze zeven plekken door verse duivenmest te rapen na de duiven gedurende enkele minuten te hebben geobserveerd. Op iedere locatie werden de mestmonsters in groepjes van drie bij elkaar gedaan in een 'pool'. Op deze wijze werden in iedere stad minstens veertig monsters verzameld. De monsters zijn in Lelystad op de aanwezigheid van *Chlamydia*-DNA onderzocht. Monsters die positief werden bevonden, zijn daarna geanalyseerd met een specifieke PCR-test

Verwilderde duiven zijn te vinden in de centra van de meeste Europese steden.

(Polymerase Chain Reaction) voor *Chlamydia psittaci* (de veroorzaker van papegaaienziekte) en *Chlamydia avium*. De laatstgenoemde is een recent geïdentificeerde *Chlamydia*-soort, waarvan nog niet bekend is of deze ook voor mensen besmettelijk is.

Resultaten

In beide steden werd in kleine aantallen mestmonsters zowel *C. psittaci* als *C. avium* gevonden. De resultaten worden in tabel 1 weergegeven. De bevindingen komen globaal overeen met het laatste onderzoek onder Nederlandse stadsduiven

in Amsterdam in de jaren tachtig. Daar werd overal 5 tot 10% van de monsters positief bevonden, afhankelijk van de tijd van het jaar.

Conclusie

Zowel *C. psittaci* als *C. avium* zijn aanwezig in de mest van sommige duiven die in het centrum van Haarlem en Utrecht voorkomen. Direct contact met de mest van geïnfecteerde duiven of het inademen van stof van opgedroogde mest zou daarom een risico kunnen zijn voor de volksgezondheid.

In hoeverre de duiven in Haarlem en Utrecht daadwerkelijk een infectiebron zijn voor mensen is nog niet onderzocht. Betere diagnostiek van nieuwe patiënten met longontsteking zou hieraan bijdragen. Het bemonsteren van de lucht in de stadscentra zou meer informatie geven over of *Chlamydiae* zich verspreiden in de omgeving. Zo zouden de risico's van verwilderde duiven in kaart kunnen worden gebracht en preventiemaatregelen kunnen worden ontwikkeld.

Noot

De analyse van de monsters is gefinancierd door ZonMW (Plat4m-2Bt-psittacosis, project nr. 522001002).

Dit artikel is gebaseerd op een Engelstalig wetenschappelijk artikel dat gratis te downloaden is op:

www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01652176.2018.1482028. Of scan de hiernaast afgebeelde QR-code.

	<i>Chlamydia psittaci</i>			<i>Chlamydia avium</i>		
	Aantal positieve monsters/totaal aantal monsters	Percentage positieve monsters	95% CI	Aantal positieve monsters/totaal aantal monsters	Percentage positieve monsters	95% CI
Haarlem	3/40	7,5%	0-15,7%	8/40	20,0%	7,6-32,4%
Utrecht	1/41	2,4%	0-7,2%	15/41	36,6%	21,8-51,3%

Tabel 1: Het voorkomen van *C. psittaci* en *C. avium* in mestmonsters van verwilderde duiven in twee Nederlandse steden.